

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. II. Sacrosanctum, ac incruentum missæ sacrificium mundum
conservat, Ecclesiam sustentat & fidem

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

mente in cœlū, feriatq; contemplatione perpendamus tantum Sacramentum, utq; de eodem formemus dignū conceptum, sequentia haud longe exarare volui capita, speroque non verificandum id, quod magnus ille vitz spiritualis Magister Thomas à Kempis lib. 4. c. 2. n. 12. scripsit: *Dolendum valde, quod multi hoc salutare mysterium parum advertunt, quod cœlum latificat, & mundū conservat univērsū.*

Caput Secundum.

Sacrosanctum, ac incruentum Missæ Sacrificium mundum conservat, Ecclesiam sustentat & fidem.

QUOD incruentum sacrificium sustentat mundum sit, quo mediante conservetur mundus, ne corruat, clarissimè deduci potest ex verbis illis, quibus offertur Calix: *Offerimus tibi Domine Calicem salutaris, tuam deprecantes Clementiam, ut in conspectu divine Majestatis tuæ pro nostra, & totius mundi salute, cum odore suavitatis ascendat.* Scelerum continua ac peccata, quibus perversum humanum genus singulis momentis irritat, provocatque iram æterni Patris, ut merito filii in illud detonaret, effunderetque super illud thesauros iræ suæ, dissimulantur

pœnaque promerita avertitur, beneficio ac
intercessione Divini illius sanguinis, multo fa-
cundioris illius Abelis in lege veteri: *Exod. 12.*
v. 13. videbo sanguinem, & transibo, nec erit
in vobis plaga disperdens, & sicut nos delictis
nostris non cessamus provocare rigorem
vindiçtæ, eodem modo Sacerdos æternus
non intermittit omni hora ac momento se-
ipsum offerre pro nobis in missa; unde etiam
denominatur *juge convivium*, ita ut dum no-
strum hemisphærium noctis involvitur tene-
bris, alterum diei illustretur lumine, atque
ita continuo jugiterque celebretur in Chri-
stianitate. Dum Deus universalis diluvii a-
quis submersisset omnem terram, ac Noe,
sua cum familia, exigua tantæ stragis,
tantique excidii portione, mansisset sal-
vus, postquam primum pedem Arçæ extu-
lit, naufragumque mundum denuo calca-
re cœpit, primum quod fecit, erat, super are-
nas erigere Altare Domino, ac super illud of-
ferre victimas & holocausta, nec sefellit ipsū
hæc sua pia intentio, per hanc namque retu-
lit in violabilem pacis, ac conservationis pro-
missionem, sed etiã confirmationem ejusdè:
Odoratusq; est Dominus odorẽ suavitatis, & ait,
nequaqua ultra maledicã terræ, non ultra per-
entiam omnem animã viventem. Gen. 8. Si tantũ

ergo valuerit apud æternum Patrem vilium oblatio animalium, quanto majoris ponderis, ac valoris erit pro universi conservatione Holocaustum illius de quo scriptum est: *Matth. 12. v. 18. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui?* Quapropter non absque ratione hæc litterarum consignationis monumentis Timotheus Presbyter Hierosolymitanus: *Or. de Proph. Sim. Divina, ac mystica mensa operam damus, per quam mundus firmatur, per quam terrarum orbis consistit.* Imo ipsamet etiam incarnata Sapiencia, dum antecederet ageret de hoc Altaris factamento Joannis sexto capite, expresse declaravit, illud non ob alium finem esse institutum, quam ad vitam impertiendam mundo: *Pater meus dat vobis panem de celo verum panis enim Dei est, qui de celo descendit, et dat vitam mundo: quo audito, se sequentes ad tam necessarium sustentaculum, ne mundus periclitaretur, statim junxerunt audientes: Domine semper dabis panem hunc, quæ supplica abundantissimè à Domino exaudita fuit, dum postea inmolabilem hanc illis fecit promissionem: Ego vobiscum sum omnibus diebus: usque ad consummationem sæculi. Matth. 11. v. 20.*

Tam verum est, sacratissimum Altaris Sa

eramentum esse sustentaculum mundi, ut
 vel ex umbris illius ac figuris veritas hæc
 elucescat. Dederat DEUS Abrahamo
 primo credentium Patri investituram ter-
 ræ promissionis, eamque ad totam ipsius
 subsequentem extenderat progeniem, &
 generosum constantiæ actum, quo af-
 fectum paternum postposuerat mandatis
 divinis, paratusque fuerat propriis suis mani-
 bus unicum suum mactare filium, & in sacrifi-
 cium offerre Altissimo; cur autem per tot
 sæcula illius destitit accipere possessionem?
 Textus ipse rationem ibidem insinuat: *Gen. 15.*
v. 16. Nondum enim completa sunt iniquita-
tes Amorrhæorum. Verum hoc est, quod non
 capio, cum illorum scelera populorum ultra
 numerum omnem terminumve excrevisset,
 pervenerantque ad *maximum quod sic*? Totum
 hoc est verissimum, nihilominus ad illo-
 rum conservationem, dilationemque ultimi
 eorum exterminii, sufficiebat quod pro illis
 sacrificatum fuisset vero Deo, quod dedu-
 co ex eo quod advertit Theodoretus: *Quæst.*
64. in Gen. Quod autem iis temporibus essent vi-
ri pii, patet ex Melchisedechno, qui, prout
patet ex capite præcedente, erat Sacer-
dos Domino gratissimus, typusque æterni
Sacerdotis Christi, unde in prima Antiphona

Festi Corporis Ch isti canimus : *Sacerdos in
 aeternum Christus Dominus secundum ordinem
 Melchisedech, panem & vinum obtulit* : Si
 ergo sola umbra oblationis nostrae incremen-
 ta tam potens efficaxque fuerit ad manutene-
 nendos, ac conservandos Palaestinos, eo quod
 inter ipsos vixisset Melchisedech, quanto po-
 tentius erit figuratum ipsum ad avertendos
 nobis irae divinae ictus fulmineos, quae nostrae
 provocata sceleribus ultimam nobis minae-
 tur ruinam ac excidium ? *Filius ostendit
 Patri latus & vulnera*, meditatur S. Bernar-
 dus, non in alium finem quam ut aggerere
 objiciat ejus indignationi, quod praestari in
 cruce missa, tanquam proprio suo loco, & rene-
 varione mortis ac passionis suae.

Non solum publicam stabilit firmatque
 salutem salutaris illa hostia, sed ipsam quoque
 sustentat roboratque Ecclesiam, quae alias hosti-
 te infernalium potestatum concussa robo-
 sto impetu, vacillaret. Nemo est qui nesciat
 Ecclesiam in antiquo testamento praefiguratam
 tam fuisse in domo Jacob, ac duodecim Apo-
 triarchis, unde in solemni illa Archangeli
 Gabrielis legatione praedictum fuit, *Be-
 gnabit in domo Jacob*, id est in Ecclesia : Jam
 vero, senex Isaac, figura aeterni Patris, dixit
in domo Jacob ; Frumento & vino stabiliavi eum, alle-
 goriae

dens, prout bene advertit Albertus Magnus, ad hoc mysterium Eucharisticum: *Stabilivim eum, quia tota domus Jacob, id est Ecclesia, fundata est super hoc sacramentum*: idque tam verum est, ut Anti-Christus, prout attigi in primo libro, ad demoliendum sublime Petri aedificium, quod apice suo, fastigioque cœlum contingit, ante omnia conatus sit abolere missam.

In Psalmo 71. delineatur magnus Ecclesie in nova lege gratiæ progressus, sed in virtute, efficacia ac robore hujus Sacrificii: *Et erit firmamentum in terra in summis montium. Ps. 71. v. 16.* Profectò, non intellexit David hoc de firmamento cœlesti, bene enim sciebat quod illud sese non erigeret super summitates montium, sed bene super capita Sacerdotum juxta glossam Lyrani: *ibid. Sacerdotes, montes Ecclesie firmamentum supra capita elevant.* Olorius Tom. 4. *Conc. de divin. sacrifi.* tractans de sacrificio missæ, tangensque sua in concione Propheticum illud oraculum, dicit: *Quo loco Hebræa habet, Et erit placenta tritici, vel memorabile triticum in capitibus Sacerdotum*: Ecce ergo quali glorioso Epitheto, ex inspiratione Spiritus sancti Ecclesie Retoris, per os Psalmistæ, descriptum fuerit admirabile illud tremendumque sacrificium:

Firma-

Firmamento: sustentaculo, basi, columna,
 stabilimento. Videns Satan, quod spiri-
 tualis Jerosolyma, descripta à S. Joanne
 sua mysteriosa Apocalypsi, erigeretur super
 duodecim petras, omnem lapidem machi-
 namque movit, ut eam turbaret: *Ecce
 Satan expetivit vos, ut cribraret sicut tritu-
 cum, at se illi opposuit aternus Pontifex
 institutione illius Sacramenti ac sacrificii, eo-
 demque tempore, quo post quinquaginta
 mille, & plures annos, audivit: Nunc
 Princeps hujus mundi ejicietur foras, hoc
 ipsum constanti, firmaque roborando pro-
 missione, quod contra suam Ecclesiam, Por-
 te inferi non prevalebunt, siquidem ut hoc
 advertit S. Bonaventura, in *prap. ad Miss. cap. 2.*
Per hoc stat Ecclesia: Postquam S. Petrus
 Pentecoste, aliisque temporibus convertit
 plurima obstinatissimorum Hebræorum Ma-
 lia, illique summo cum fervore projecit
 ad pedes pauperum ac miserorum piscato-
 rum montes aureos, gemmas, uniones, in-
 graque patrimonia, nihilominus tamen
 valore horum omnium, nullo modo stabili-
 fuit Ecclesia, sed ex eo, quod subdit S. Lucas
 Evangelista, *Act. 2. v. 42. Erant perseverantes
 in communicatione fractionis panis, quia in-
 siebant celebrare missam, & frequentare*
 sacra-
 tim-
 tur de
 quod
 inter
 à Chr
 sterio
 gamu-
 ctum
 Alean
 ille ad
 voram
 brate
 populo
 capere
 lam in
 Dei m
 ad de
 dit, ur
 nusera
 citatis
 valde
 diceba
 teretur
 comm
 cedere
 Dei, cu
 Damo
 sacra*

facram Eucharistiam, quæ ambo summè
timet, ac exhorrescit Satanas; hinc legi-
tur de Beata Juliana, in Manip. exemp. ver. Miss.
quod: *Damon apprehensus à Beata Juliana,*
inter alia que sibi confessus est, dixit, quia tunc
à Christianis maximè elongabatur, quando my-
sterium Dominici Corporis agebatur. Adjun-
gamus, pro solidiori hujus probatione, fa-
ctum illud, quod refertur in vita S. Petri de
Aleantara; Lib. 2, cap 14. quod cum Sanctus
ille ad quandam esset invitatus celebrem de-
votamque solemnitate, ut ibidem cele-
braret Missam; tantus autem confluxisset
populus, ut multitudinem Ecclesia non
caperet, necesse fuerit altare aliquod extra il-
lam in campo sub dio erigere; cumque viro
Dei missam inchoante, omnes circumstantes
ad devotionem moti compungerentur, acci-
dit, ut post dictum *Credo*, aër, qui antea serene-
nuserat, turbati cœperit, moxque ventis ex-
citatis, adeo impetuofus evalit, ut omnes
valde metuerent, ne altare, in quo missa
dicebatur, ex violenti ventus impetu inver-
teretur, unde omnes ex hoc turbine summè
commoti sunt, licet pauci à sacrificii loco re-
cederent: persistebat autem sua in quiete vir
Dei, cumq; ad primum *Memento* pervenisset,
Dæmones, haud secus ac si à fulmineis sagit-
tis

tis icti fuissent, per aëra fremebundi discurrebant, atque ut sacrificium turbarent, longinqua immaniorum suscitarent tempestatem, horrendis motis tonitruis, evibratis ex fulminibus sagittis, obscurato plane aëre, ac copiosius decedente pluvia. Inter hæc, toto eo tempore, vel minima super altare, vel super circumstantes missæ cecidit gutta, licet circum circa rivi defluerent aquarum; imo neque vestigiis, quantumcunque impetuosius, altaris luminaria extinguere potuerunt. Quapropter Sanctus, ut pro tanto beneficio Deo gratias agerent, commonuit, dicens miraculum virtuti missæ, eorumque qui illi devote adhiberant, merito debere adscribi.

Ut hæc tenus dicta confirmetur amplius, etiam illud alterum subjungo argumentum. Scimus, quod oratio sit basis, & columnæ solidissima Ecclesiæ: *Oratio si vim, seu effluvia eius spectes* (sunt verba sancti Joannis Chrysostomi 112. 38.) *mundi consecratio est, Dei reconciliatio propitiatio peccatorum, & ut alibi S. Augustinus, est oranti presidium, Deo sacrificium, Demoni flagellum.* Jam vero, quam potentis oratio illa publica ab Ecclesia instituta in tam admirabili sacrificio, tantisque circumstantiis ac sacris ceremoniis peragitur, atque super stipatur ferventissimis circumstantiis.

orationibus? Reveretur Deus (dicebat olim
 in alia occasione S. Chryostomus Hom. 1. in Ep.
 ad Cor.) multitudinem unanimum, & consen-
 sientem in precando. Hic autem adjungenda
 est altera adhuc fortior validiorque ratio, est
 que hæc, quod Missa sit realis Sacramentalis
 representatio mortis Christi, quam in Calva-
 riaz monte sustinuit, interveniente, tanquam
 principali offerente, ipsomet Redemptore
 nostro, de quo in dubium revocari non po-
 test, quin sit exaudiendus, attestante hoc ipsū
 Apostolo, Hebr. 5. v. 7. quod ibi, cum clamore
 valido, & lachrymis offerens, exauditus est pro
 sua reverentia. Alludit, ni fallor Tertullianus
 ad orationes, quæ dicuntur in Missa. in apo'og. c.
 5. hæc scribens: Manibus expansis, quia inno-
 cuis, capite nudo, quia non erubescimus, denique
 sine monitore, quia de pectore oramus, precantes
 sumus semper pro omnibus Imperatoribus vitam
 illis, Imperium securum, domum tutam, exerci-
 tus fortes, Senatum fidelem, Populum probum,
 Orbem quietum. Atque ex hoc in missa o-
 randi modo, clarè deducitur, quod offeratur
 pro bono universali Ecclesiæ, Populi, totius-
 que mundi. Ex hujus veritatis fundamen-
 to, putat Cardinalis Baronius justificari po-
 tuisse, inconsueta illa, ac nunquam audita dis-
 pensatio, qua usus fuit Leo Papa, teste Wala-
 frido

frido Strabone, qui juxta ejusdem Cardinalis calculum debuit fuisse Leo Tertius omnique die novies aut septies Missam celebrabat: *Cum esset gravissimis afflictionibus vexatus frequentē adhibuit, ad implorandū dōnū auxiliū, celebrationē missarū*, Bar. a. 816.

Restat modo demonstrare, sacrificium illud esse sustentaculum fidei, quod aperte verbis asserit Rupertus Abbas, *Lib. 2. off. cap. 1.* dum damna emergentia recenset, si illud deiceret. *Muta erit Fides, claudicabit spes.* Quamvis Ecclesia habeat plurima Fidei mysteria, & Religionis, cunctaque humano intellectu sint imperscrutabilia, præ omnibus tamen singulari Christus voluit gaudere privilegio incrementum Missæ Sacrificium, denominando illud per Antonomasiā in consecratione calicis, *Mysterium Fidei*, quasi intēdere voluisset, illud esse principale Fidei fundamentum, per quod convictus fuit à Damasceno (prout alibi dictum est) monstrum illud ab infideles Lutherus, ut si vellent labefactare, minuere, aut (si diis placeret) evertere Ecclesiam Catholicam, ante omnia è medio tolleretur. *beret Missam, prout & fecit, firmante locis illis, ubi sublata est, virulento suo errore.* Omittere non debeo historiam quamdam valde materiæ huic congruam, ac utilem.

rat Bresciae Episcopus quidam nomine Guido de Lachia, sed de genero illorum, de quibus Magister caelestis cavuit; *Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces;* vixerat, mortuusque est, quoad exteriorem apparentiam, tanta vitæ exemplaritate ac ædificatione, ut ab omnibus passim fuerit habitus, ac veneratus tanquam homo extraordinariæ Sanctitatis; post mortem autem deprehensum est, fuisse Hæreticum. Itaque à sancto officio, & ab Episcopo decretum fuit, ut cadaver exhumaretur, ossaque flammis exurerentur, quæ sententia præsentente populo; executioni fuit demandata; *Del Rio. Disq. Mag. l. 6. c. 2. sec. 9. 2.* Sed ecce tibi statim illa Dæmones (quia nulli cernebantur) ex rogo elevāt, & in aëre suspensa tenent. Inde nata populi indignatio, exclamant; *Occidantur Episcopus & Monachi, qui stimulati livore ossa sancti viri comburere conati sunt. Quid cessamus? Deus id sibi nō placere demonstrat. Extimuit Episcopus, sed Inquisitores eū cohortati sunt, ut ad Missam celebrandam ipse se accingeret, Deum potius miraculum facturum, quam Fidei causam sinat in periculo versari. Ubi ventum est ad corporis Dominici elevationem, Dæmones in aëre clamare cœperunt; Guido de Lachia, nos defendimus te, quantum potuimus, sed modo non plus possumus, quia adest*

*adest major nobis; confestim ossa in rogo
 recidere, & incendio in cineres redacta fuerunt*
 ex quo facto manifestè apparet, vacillante
 in illo populo fidem incruenti sacrificii
 tute mirabiliter fuisse stabilitam, omne
 que infernalem conatum in actione hac ex-
 tum, defecisse, ac cum pudore ac con-
 fione evanuisse. Refert S. Augustinus *de
 de Civit. cap. 8.* casum qui temporibus suis
 cidit: Quod Tribunus quidam summa
 tum circa sua animalia, tum circa servos
 aliamque familiam expertus fuisset tribu-
 tiones, molestias, ac infestationes, quanto
 impatiens, ultimum eisdem efficacissimum
 que tandem resolvit adhibere remedium
 evocatis proinde sacerdotibus, curavit
 eodem loco Augustissimum legi sacrificium
 cessavitque statim omnis inquietudo, ac
 commodum. Ambo hæc exempla eviden-
 ter demonstrant, quam efficax, quam
 potens sit sacra Missa ad Fidem defenden-
 dam ac conservandam contra quosvis in-
 nalis hostis insultus: Quapropter Ecclesia
 nullum opportunius sese æterno Patri com-
 mendandi, agnoscit tempus, quàm in hoc
 tam grato, quam efficaci sacrificio; ideoque
 prima Canonis supplex oratio hæc est:
primis, quæ tibi offerimus pro Ecclesia

sancta Catholica, quam pacificare, custodi-
re, adunare, & regere digneris, toto orbe
terrarum &c. ad quæ reflectens S. Cyrillus
Hierosolymitanus: *Catech. 5. Myst. Super ipsa
propitiatoris hostia obsecramus Deum pro
omni Ecclesiarum pace, pro tranquillitate mun-
di, pro Regibus, & militibus, pro agrotis &
afflictis, & in summa pro omnibus, qui egent
auxilio.* Ita ut verè, cum S. Joanne Chry-
sostomo *lib. 6. de sacer.* dici possit, sacerdo-
tem agere publicam legationem apud Altis-
simum pro omnibus omnino fidelibus, sive
vivi, sive defunctis.

Caput Tertium.

*Missa est Sacrificium propitiatorium,
quo populorum peccatis offensus
Deus placatur.*

Inter alios admirabiles utilissimosque hu-
jus tremèndi sacrificii eff. Actus, haud postre-
mus est, quod sit propitiatorium, quod in
ipso sacro Missæ Canone insinuatur, dum
non longè à consecratione ita oramus: *Hanc
igitur oblationem quaesumus Domine, ut placa-
tus accipias.* Certum est, prout & alibi di-
ximus, peccata generis humani, de quo ju-
stissi-